

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 25 päivänä marraskuuta 1999,****sosiaaliturvamaksujen alentamista koskevien lakien nro 30/1997 ja nro 206/1995 mukaisista Venetsian ja Chioggian alueella sijaitseviin yrityksiin kohdistuvista tukitoimenpiteistä**

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 4268)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2000/394/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen⁽¹⁾ ja erityisesti sen 14 artiklan,on EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa⁽²⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I

MENETTELY

- (1) Italian viranomaiset ovat toimittaneet komissiolle 10 päivänä kesäkuuta 1997 päivätyllä kirjeellä sosiaaliturvamaksujen alentamisesta annetun lakitekstin, eli 31 päivänä joulukuuta 1996 annetun asetuksen (decreto-legge) nro 669, jota on muutettu 28 päivänä helmikuuta 1997 annetulla lailla nro 30, 27 artiklan. Italia on toimittanut kyseiset tiedot yritysten sosiaalikulujen alentamisesta Etelä-Italiassa tehdyn komission päätöksen 95/455/EY⁽³⁾ 5 artiklan nojalla. Kyseisen artiklan nojalla Italian hallituksen on ilmoitettava komissiolle kaikista säännöksistä, joita se antaa toteuttaakseen komission päätöksen mukaisia toimenpiteitä Sisilian, Calabrian, Sardinian, Basilicatan, Apulian, Molisen ja Abruzzon alueilla sijaitseviin yrityksiin sovelletun sosiaaliturvamaksujen alentamisjärjestelmän asteittaiseksi purkamiseksi.
- (2) Ilmoitettuja säädöksiä tarkasteltaessa on käynyt ilmi, että järjestelmän purkusuunnitelman täytäntöönpanon ohella niillä ulotetaan sosiaaliturvamaksujen alentaminen Venetsian ja Chioggian kaupunkeihin. Komissio on pyytänyt lisätietoja 1 päivänä heinäkuuta 1997 päivätyllä

kirjeellä. Koska lisätietoja ei ole saatu, asiasta on muistutettu 28 päivänä elokuuta 1997 päivätyllä kirjeellä.

- (3) Koska Italian viranomaiset eivät ole toimittaneet selvennyksiä, komissio on 17 päivänä joulukuuta 1997 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut Italialle päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan (nykyisen 88 artiklan 2 kohdan) mukainen menettely, joka koskee lain nro 30/1997 27 artiklan ja 29 päivänä maaliskuuta 1995 annetun asetuksen nro 96, sellaisena kuin se on muutettuna 27 artiklan korvaavalla lailla nro 206/1995, 5 a artiklan mukaisia tukia. Näillä säännöksillä Etelä-Italiaa varten tarkoitettujen sosiaaliturvamaksujen alennukset ulotetaan Venetsian ja Chioggian kuntiin.
- (4) Menettelyn kuluessa yksi asianomainen eli Venezia vuole vivere -komitea (jäljempänä 'komitea') on esittänyt huomautuksensa 17 päivänä maaliskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä. Komitea on toimittanut muistion, joka perustuu COSES-tutkimus- ja koulutuslaitoksen (Conorzio per la ricerca e la formazione) laatimaan tutkimukseen. Kyseisessä tutkimuksessa tarkastellaan vaikeuksia, joita laguunin alueella toimivat yritykset kohtaavat Manner-Italiassa sijaitseviin yrityksiin verrattuna.
- (5) Huomautukset on toimitettu Italialle.
- (6) Italian viranomaiset ovat toimittaneet 23 päivänä tammikuuta 1999 huomautuksensa seuraavista seikoista:
- a) INPS:n (Istituto Nazionale Previdenza Sociale, kansallinen sosiaaliturvaa hoitava laitos) laatima taulukko, jossa on eritelty myönnettyjen sosiaaliturvamaksujen alennukset lajeittain, tuensaajarytysten lukumäärä ja koko, järjestelmän piiriin kuuluvien työntekijöiden lukumäärä ja myönnettyjen tukien määrä aloittain ja vuosittain;
- b) Italian viranomaisten mielipide kyseisten toimenpiteiden luonteesta sekä tämän menettelyn kohteena olevien tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille;
- c) Italian viranomaisten mielipide mahdollisesti yhteismarkkinoille soveltumattomien tukien takaisinperimisestä.

⁽¹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.⁽²⁾ EYVL C 51, 18.2.1998, s. 9.⁽³⁾ EYVL L 265, 8.11.1995, s. 23.

- (7) Myös Venetsian kunta on lähettänyt kirjeen, jossa se huomauttaa muun muassa, että kyseiseen ohjelmaan kuuluvien toimenpiteiden edunsaajina on myös kunnallisia yrityksiä. Kunta korostaa, että kyseessä olevien yritysten tehtävänä on tarjota yleisen edun mukaisia julkisia palveluja. Näin ollen Venetsian kunnallishallinto vetoaa Venetsian ja Chioggian kunnallisten yritysten sosiaaliturvamaksujen alentamisen osalta EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa (nykyisen 86 artiklan 2 kohdassa) mainittuun poikkeukseen. Komissio on toimittanut nämä huomautukset Italialle.
- (8) Italian viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle 10 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyllä kirjeellä yhtyvän täysin Venetsian kunnan pyyntöön soveltaa 86 artiklan 2 kohdan mukaista poikkeusta Venetsian ja Chioggian kunnallisten yritysten sosiaaliturvamaksujen alentamiseen.
- (9) Koska Italia ei ollut toimittanut komissiolle kaikkia tarvittavia tietoja sen arvioimiseksi, voidaanko Venetsian ja Chioggian kunnallisten yritysten hyväksi toteutettuihin toimenpiteisiin soveltaa EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdassa mainittua poikkeusta, komissio on 23 päivänä kesäkuuta 1999 tekemällään päätöksellä määrännyt Italian toimittamaan sille kaikki tarvittavat asiakirjat ja tiedot, jotta se voi tutkia kyseisten alennusten soveltuvuuden yhteismarkkinoille.
- (10) Italian viranomaiset ovat vastanneet tähän komission päätökseen 27 päivänä heinäkuuta 1999 päivätyllä kirjeellä.
- (11) Italian viranomaisten ja komission välinen kokous on pidetty Brysselissä 12 päivänä lokakuuta 1999.
- (12) Muut jäsenvaltiot tai asianomaiset eivät ole toimittaneet huomautuksia.

II

YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

- (13) Tarkasteltavana ovat seuraavat tukitoimenpiteet, joista säädetään lain nro 206/1995 5 a artiklassa sekä lain nro 30/1997 27 artiklassa:
- a) Venetsiassa ja Chioggiassa sijaitsevien yritysten sosiaaliturvamaksujen alentaminen, josta säädetään 5 päivänä elokuuta 1995 annetun työministeriön asetuksen (jota päätös 95/455/EY koskee) 1 artiklassa;
- b) Venetsiassa ja Chioggiassa sijaitsevissa yrityksissä luotuja uusia työpaikkoja koskeva, 5 päivänä elokuuta 1994 annetun työministeriön asetuksen 2 artiklan mukainen vapautus sosiaaliturvamaksuista.

INPS:n toimittamat tiedot on esitetty yhteenvetona seuraavassa taulukossa:

Kausi 1995—1997 — vuosittaiset keskiarvot

	Sosiaaliturvamaksujen yleinen alentaminen (5. elokuuta 1994 annetun työministeriön asetuksen 1 artikla)	Työpaikkojen luomiseen myönnettävä vapautus (5. elokuuta 1994 annetun työministeriön asetuksen 2 artikla)
Tuen määrä	73 miljardia Italian liiraa (37,7 miljoonaa euroa)	567 miljoonaa Italian liiraa (292 831 euroa)
Tuettujen yritysten määrä	1 645	165

- (14) Italian viranomaiset ovat myös ilmoittaneet lopettaneensa ohjelman soveltamisen 1 päivästä joulukuuta 1997 alkaen.
- (15) INPS huomauttaa, että vuoden mittainen vapautus sosiaaliturvamaksuista koskee vain niitä uusia työpaikkoja, jotka yritys on luonut viitekauteen (vapauttamiskautta edeltävän marraskuun 30 päivä) verrattuna. Yritys ei ole saanut irtisanoa työntekijöitään ja työllistettävien työntekijöiden on oltava työttömiä. Tuen määrä vuodessa työntekijää kohti on Italian viranomaisten mukaan keskimäärin 300 euroa.
- (16) EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisen yhteydessä komissio on huomauttanut, että sosiaaliturvamaksujen alentaminen olemassa olevien työpaikkojen osalta oli lähtökohteisesti toimintatukea. Tämän tyyppiset tuet voidaan hyväksyä vain tietyin edellytyksin ja ainoastaan (EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisilla alueilla. Tarkasteltavina olevat Chioggian

ja Venetsian kaupungit eivät ole oikeutettuja kyseiseen poikkeukseen, sillä ne eivät sijaitse tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistön (NUTS) II-tason alueella, jolla BKT henkeä kohti laskettuna on alle 75 prosenttia yhteisön keskiarvosta⁽⁴⁾. Uusien työpaikkojen sosiaaliturvamaksuista vapauttamisen osalta komissio on huomauttanut, ettei se voinut ottaa kantaa siihen, oliko tuen määrä oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, koska kyse oli täydellisestä vapauttamisesta ja koska Italian hallitus ei ollut toimittanut lisätietoja tuen arvioimiseksi. Lisäksi Chioggian kaupunki on oikeutettu 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiseen aluetukeen, mutta Venetsian kaupunki on oikeutettu siihen vain osittain. Komissio oli epäillyt toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille, koska tarkasteltavana oleva tuki työllisyystuen suuntaviivojen mukaisen aluetukialueen ulkopuolella sijaitsevilla Venetsian alueilla ei näyttänyt olevan rajoitettu pieniin ja keskisuuriin yrityksiin eikä sen tarkoituksena näyttänyt olevan eräiden sellaisten työntekijäryhmien työhön-oton edistäminen, joilla on erityisiä vaikeuksia työmarkkinoille pääsyssä tai sinne palaamisessa.

III

ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

A Sosiaaliturvamaksujen alentamiseen sisältyvä tuki

Italian viranomaisten huomautukset

- (17) Italian viranomaiset korostavat toisaalta, että alentamalla sosiaaliturvamaksuja pyritään pienentämään laguunin saarilla toimiville yrityksille syntyviä lisäkustannuksia, ja toisaalta, että niitä myönnetään Venetsian saarille sijoitautuneiden yritysten kaikille työntekijöille. Kyseisille yrityksille syntyy seuraavia lisäkustannuksia:
- a) korkeista kiinteistöjen hinnoista ja vuokrista sekä mukauttamis- ja kunnossapitokustannuksista johtuvat korkeat sijoittautumiskustannukset;
  - b) tarvikkeiden ja kauppatavaran kuljetukseen liittyvät ja toistuvista uudelleenlastauksista syntyvät logistiset kustannukset;
  - c) kaupungissa toimimisesta ja kyseisen kaupungin matkailutoiminnasta johtuvat korkeat tavaroiden ja palvelujen hinnat;

- d) historiallisen perinnön ja maiseman suojelemisesta sekä erityisistä turvallisuusmääräyksistä johtuviin lain mukaisiin sitoumuksiin ja rajoituksiin liittyvät lisäkustannukset;
- e) ympäristöolosuhteista (tulvista, sumusta ja vuorovedestä) aiheutuvat kustannukset; ja
- f) väestön vähenemisestä ja vanhenemisesta aiheutuvat kustannukset, minkä vuoksi lähitöällä toimii harvempia yrityksiä.

(18) Sosiaaliturvamaksujen alentamista ei pitäisi pitää tukena, jos sillä ei mitenkään vahvisteta tuensaajayritysten asemaa. Näitä toimenpiteitä olisi mieluummin pidettävä korvauksena laguunin alueella toimiville yrityksille aiheutuvista suuremmista kustannuksista.

(19) Italian viranomaiset pyrkivät osoittamaan COSES:n laatiman tutkimuksen avulla, että venetsialaisille yrityksille aiheutuvat lisäkustannukset ovat paljon suuremmat kuin sosiaaliturvamaksujen alentamisesta saatava hyöty⁽⁵⁾.

(20) Laguunin alueelle sijoittautuneiden yritysten ei näin ollen voida katsoa saavan kustannushyötyä muiden yritysten tavanomaisesti maksamiin kustannuksiin nähden. Sen sijaan Italian viranomaisten mielestä julkisella toimenpiteellä voidaan osin palauttaa yritysten välinen kilpailu. Näin ollen tuki vaikuttaa kilpailuun palauttamalla sen ainakin osin, minkä seurauksena yritykset voivat kilpailulla keskenään tasavertaisesti.

(21) Ilman tätä tukea kaupunki jäisi Italian viranomaisten mukaan oman onnensa nojaan, mistä on jo osoituksena yritysten pyrkimys siirtyä Manner-Italian alueelle.

Komitean huomautukset

(22) Komitea korostaa huomautuksissaan edellä esitettyjä seikkoja sekä sitä, että tuki ei aiheuta todellista eikä potentiaalista kilpailun vääristymistä, koska maksuja alentamalla korvataan laguunin alueella toimiville yrityksille aiheutuvia kustannuksia. Komitean esittämä kustan-

⁽⁴⁾ Vrt. perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan soveltamismenettelystä alueellisiin tukiin annetun komission tiedonannon 1 kohta, EYVL C 212, 12.8.1988, s. 2, myöhemmin korvattu alueellisia valtiontukia koskevilla suuntaviivoilla, EYVL C 74, 10.3.1988, s. 9.

⁽⁵⁾ COSES:n tutkimuksen mukaan sosiaaliturvamaksujen alentamisen vaikutus tuensaajayritysten liikevaihtoon on keskimäärin noin 2,9 prosenttia, kun taas lisäkustannusten vaikutus liikevaihtoon on 9,5 prosenttia.

nuserittely on pitkälti Italian viranomaisten esittämän kaltainen⁽⁶⁾. Kyseisten toimenpiteiden tarkoituksena on komitean mukaan mahdollistaa yritysten välinen todellinen kilpailu, mikä on myös perustamissopimuksen tavoitteiden mukaista. Toimenpiteet eivät kuitenkaan vaaranna kilpailua, minkä vuoksi ne eivät ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

- (23) Komitea korostaa lisäksi, että kyseisten maksunalennusten ja Venetsiassa toimimisesta aiheutuvien lisäkustannusten välillä on suora ja erottamaton yhteys. Näillä toimenpiteillä ei niinkään edistetä työllisyyttä, vaan ne liittyvät alueen kehittämiseen. Koska toimenpiteet ovat luonteeltaan puhtaasti kompensoivia⁽⁷⁾, tutkimuksen laatijat päättelevät, ettei kyseisiä maksunalennuksia voida pitää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaisina tukina.

Venetsian kunnan huomautukset

- (24) Venetsian kunta huomauttaa, että se, onko sosiaaliturvamaksujen alentaminen luonteeltaan tukea, riippuu myös sen vaikutuksesta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun.
- (25) Kunta huomauttaa, että Venetsian kaupunki on pyytänyt päästä seuraavaksi ohjelmakaudeksi rakennerrahastojen tavoitteen 2 mukaiseksi kohdealueeksi. Tukien julistaminen yhteismarkkinoille soveltumattomiksi ja niiden takaisinperiminen mitätöisi kunnan mukaan rakennerrahastojen ja näin ollen myös koheesiopolitiikan toimenpiteillä aikaansaadut edulliset vaikutukset. Sillä, että kaupunki ei tällä hetkellä ole tavoitteen 2 mukainen kohde-

alue, ei kuitenkaan ole merkitystä, koska sen todellinen tilanne ei eroa tilanteesta, joka tulee vallitsemaan 1 päivänä tammikuuta 2000, jolloin rakennerrahastojen uusi ohjelmakausi käynnistyy.

- (26) Venetsian kunnan mukaan perustamissopimusten koheesiota ja kilpailua koskevien määräysten tarkastelu osoittaa, että perustamissopimuksessa on koheesiosäännöt asetettu ensisijaisiksi, jolloin nämä ovat normihierarkiassa kilpailusääntöjen yläpuolella. Venetsian mukaan tästä seuraa, että kilpailulainsäädännöllä ja erityisesti valtiontukilainsäädännöllä pyritään takaamaan tasavertainen kilpailu eikä vapaata kilpailua. Kuitenkin ensin mainittu on mahdollista ainoastaan takaamalla vapaan kilpailun edellytykset.

B TUKIEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE

Italian viranomaisten huomautukset

- (27) Siinä tapauksessa, että kyseisiä julkisia toimenpiteitä pidetään tukina, Italian viranomaiset pyytävät, että niihin sovelletaan EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan (nykyisen 87 artiklan) 3 kohdan a ja c alakohtaa, koska toimenpiteiden päämäärä on alueellinen kehittäminen ja koska niiden vaikutus kilpailuun ja yhteisön sisäiseen kauppaan on vähäinen. Italian viranomaiset perustelevat alueellisen poikkeuksen soveltamista taloudellisella yhteenkuuluvuudella; yrityksille annetaan mahdollisuus pyrkiä yhteisön tavoitteisiin, mikä ei markkinavoimien avulla voisi toteutua kohtuullisessa ajassa. Italian viranomaiset viittaavat lisäksi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön⁽⁸⁾ ja vaativat, että komissio tutkii kyseisten toimenpiteiden vaikutuksen kilpailuun.
- (28) Italian viranomaiset vahvistavat, että kyseisillä toimenpiteillä estetään Venetsian kaupungin väestökato, sen teollisen toiminnan taantuminen ja Venetsian muuttuminen "museokaupungiksi", joka on menettänyt elinvoimaisuutensa ja kehitysmahdollisuutensa.
- (29) Ne toteavat, ettei sosiaaliturvamaksujen alentaminen ole perusteltavissa yhteisön eri puitesäännöillä, ja että komission olisi vältettävä soveltamasta näitä periaatteita liian jyrkästi, sillä se ei olisi perustamissopimuksessa mainittujen poikkeusten hengen mukaista.
- (30) Italian viranomaiset muistuttavat komission toteavan kaupunkien ongelma-alueilla toimiville yrityksille myönnettävälle valtion tuelle annetuissa yhteisön puitteissa⁽⁹⁾ etteivät aluetuen säännöt vastaa maantieteellisesti rajattu-

⁽⁶⁾ Komitea mainitsee seuraavat lisäkustannukset:

- logistiset ja rakenteelliset kustannukset, joihin kuuluvat korkeammat rakennusten kunnossapito- ja mukauttamiskustannukset, kustannukset varastoista, joiden on kosteussyistä ja vuoroveden vuoksi sijaittava normaalia korkeammalla, kiinteistöjen korkeammat myynti- ja vuokrahinnat sekä arkkitehtonisista, maisemallisista ja turvallisuussyistä johtuvat rajoitukset;
- toimintakustannukset, joihin kuuluvat useita uudelleenlastauksia edellyttävä tarvikkeiden ja kauppatavaran kuljetus, sekä hyödykkeiden ja palvelujen korkea hinta, joka johtuu osittain siitä, että kysyntä on vilkkaan matkailun vuoksi aina suhteellisen vakaata hinnankorotuksista huolimatta;
- korkeammat henkilöstökustannukset, jotka syntyvät siitä, että työntekijöille on maksettava korvauksia, jotta he suostuvat työskentelemään Venetsiassa;
- kaupalliset haitat, jotka aiheutuvat Venetsian väestön vähenemisestä ja vanhenemisestä, joka vaikeuttaa yhteydenpitoa asiakkaisiin ja tuotteiden markkinoille saattamista; ja
- sääolosuhteiden (tulvien, sumun ja vuoroveden) aiheuttamat haitat.

⁽⁷⁾ Italian viranomaiset muistuttavat toimenpiteen puolueettomuudesta ja mainitsevat Ranskan tekstiili-, jalkine- ja vaatetusalan valtiontuesta, jotka myönnettiin työaikojen rakenneuudistukseen liittyvinä sosiaaliturvamaksujen alennuksina, (EYVL C 357, 26.11.1996, s. 5).

⁽⁸⁾ Yhdistetty asia 296/82, Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabriek BV v. komissio, tuomio 23.3.1985 (Kok. 1985, s. 809).

⁽⁹⁾ EYVL C 146, 14.5.1997, s. 6.

jen alueiden edellytyksiä. Näin komissio Italian viranomaisten mielestä myöntää, että kyseisillä puitteilla on alueellisia tavoitteita, joihin niiden mielestä kuuluu myös yritysten muualle siirtymisen aiheuttaman väestökadon ja kaupunkialueiden rappeutumisen estäminen. Tämä puolestaan johtuu alueelle jääville yrityksille aiheutuvista korkeista kustannuksista.

- (31) Samoja perusteita on Italian viranomaisten mukaan käytetty muutettaessa menetelmää, joka koskee EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamista Pohjois-Euroopan alueille myönnettävään tukeen⁽¹⁰⁾.
- (32) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaisia poikkeuksia voidaan viranomaisten mukaan soveltaa kyseisiin toimenpiteisiin seuraavista syistä:
- a) sosiaaliturvamaksujen alentaminen edistää Venetsian saarialueen pitkän aikavälin kehitystä;
- b) on yhteisön edun mukaista, että näitä toimenpiteitä toteutetaan Venetsian saarialueella. Venetsian talouden pelastaminen on yhteydessä kaupungin säilyttämiseen, sillä kaupungilla on koko maailman laajuisen merkitys, jonka myös UNESCO on vahvistanut;
- c) tarkasteltavana olevat toimenpiteet eivät vaikuta yhteisön sisäiseen kauppaan, koska niillä korvataan venetsialaisille yrityksille syntyviä lisäkustannuksia ja koska Venetsian talous palvelee paikallisia tarpeita.
- (33) Venetsian tilanteen erikois- ja ainutlaatuisuuden vuoksi komission ei näin ollen pitäisi arvioida kyseisiä toimenpiteitä liian ankarasti. Tukea saavien alueiden sijainnin saarella pitäisi vahvistaa tätä lähestymistapaa Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitetyn saaristoalueita koskevan julistuksen nro 30 valossa.
- Komitean huomautukset*
- (34) Komitea katsoo, että mikäli komissio pitää toimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaisena valtiontukena, sen olisi sovellettava niihin 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa määrättyjä poikkeuksia, sillä ne ovat luonteeltaan aluetukia, niillä on vain vähäiset vaikutukset yhteisön sisäiseen kauppaan ja niillä edesautetaan Venetsian historiallisen ja taiteellisen perinnön säilyttämistä.
- (35) Komitea korostaa, että maksujen alentamisesta hyötyvä alue on osin oikeutettu 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiseen poikkeukseen.
- (36) Komitea viittaa Italian viranomaisten jo esittämiin perusteluihin, joilla pyritään saamaan komissio arvioimaan kyseisiä sosiaaliturvamaksujen alennuksia joustavammin.
- (37) Komitea muistuttaa erityisvaatimuksista, jotka ovat kaupunkien ongelma-alueita koskevien puitteiden perustana. Komitean mukaan komissio on soveltanut näitä sääntöjä joustavasti Madridin maakunnan pohjoisosassa, missä se on soveltanut 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa; kyseinen alue on määritelty NUTS III -tason alueeksi, vaikka se ei täyttänyt hyväksymisehtoja.
- (38) Komissio on lisäksi samankaltaisten ongelmien johdosta, joista myös Venetsia kärsii, muuttanut 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamis-sääntöjä Pohjois-Euroopan harvaanasuttujen alueiden osalta. Näin ollen myös saarialueisiin pitäisi suhtautua myönteisesti, kuten edellä mainitussa julistuksessa nro 30 määrätään.
- (39) Kyseiset tuet ovat komitean mukaan myös tukien suhteuttamista koskevan säännön mukaisia, sillä ne ovat ainoa keino, jolla vähennetään yritysten poismuuttoa Manner-Italiaan.
- (40) Myönnettyt tuet eivät komitean mukaan muuta jäsenvaltioiden välistä kauppaa yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, sillä useimmat tuensaajayrityksistä ovat pk-yrityksiä, jotka ovat jo saaneet tukea, jonka määrä jää vähämerkityksistä tukea koskevan de minimis -rajan alle. Kyseessä ovat pääasiassa paikallista toimintaa harjoittavat yritykset. Yritykset eivät ole saarella sijainnin aiheuttamien vaikeuksien vuoksi ulospäin kovinkaan kilpailukykyisiä vaikka ne joutuvat kohtaamaan ulkopuolista kilpailua. Venetsian vientiin suuntautuva tuotantotoiminta käsittää perinteisiä tuotteita, muun muassa lasia.
- (41) Edellä esitetyistä syistä kyseisten tukien voidaan komitean mukaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen nojalla. Komitea pyytää lisäksi 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa mainitun poikkeuksen soveltamista; jotta Venetsia säilyisi UNESCO:n suojelukohteiden joukossa, on kaupungin talouden ja siten myös yritysten elvyttämistä tuettava. Kaupunki olisi kutistunut museoksi ilman taloudellista ja sosiaalista rakennettaan. Tähän liittyen ja ottaen huomioon tilanteen ainutlaatuisuuden sekä sen, että kyseessä on hätätapaus, komitea pyytää, että komissio antaa neuvostolle ehdotuksen kyseisten tukien hyväksymisestä 87 artiklan kohdan e alakohdan nojalla.

⁽¹⁰⁾ EYVL C 364, 20.12.1994, s. 8.

Venetsian kunnan huomautukset

- (42) Kunta toistaa suurelta osin jo esitetyt väitteet pyytäänsään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa mainittujen alueellisten poikkeusten soveltamista. Kunta on pyytänyt hallitukselta, että Venetsia luettaisiin mukaan niihin alueisiin, joihin voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa. Laguunin alueella toimimisesta aiheutuvat lisäkustannukset ja ongelmat olisivat johtaneet yritysten taantumiseen ja poistumiseen markkinoilta ilman näitä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli tervehdyttää tuensaaajayritysten talous. Ilman tukia markkinavoimilla ei pystyttäisi saavuttamaan tavoitteita, joihin poikkeuksilla pyritään. Näistä tavoitteista voidaan mainita etenkin alueellisen kehittämisen tavoite.

C Kunnalliset yritykset

- (43) Venetsian kunta vahvistaa, että eräät kunnalliset yritykset ovat hyötynneet alennuksista. Se korostaa, että kyseessä ovat yritykset, joiden tehtävänä on tarjota yleisen edun mukaisia julkisia palveluja. Näin ollen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽¹⁾ mukaan kyseisiin toimenpiteisiin voitaisiin soveltaa 86 artiklan 2 kohdassa mainittua poikkeusta.
- (44) Italian viranomaiset ovat ilmoittaneet olevansa täysin samaa mieltä Venetsian kunnan huomautuksista, joilla se pyytää 86 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamista Venetsian ja Chioggian kunnallisten yritysten sosiaaliturvamaksujen alentamiseen.

D Vähämerkityksistä tukea koskeva de minimis-sääntö

- (45) Italian viranomaiset ja Venetsian kunta huomauttavat, että suurin osa kyseessä olevista toimenpiteistä on suunnattu pk-yrityksille ja että niiden määrä on paljon de minimis -sääntöä pienempi⁽¹²⁾.

E Mahdollinen tukien takaisinperiminen

- (46) Italian viranomaiset viittaavat useisiin komission päätöksiin ja yhteisöjen tuomioistuimen tuomioihin osoittaakseen, että tukien takaisinperiminen on harkinnanvaraista. Lisäksi ne viittaavat päätökseen 95/455/EY, jonka 15 kohdassa komissio Italian viranomaisten tulkinnan mukaan esittää yleisperiaatteen, jonka mukaan takaisinperimisestä luopuminen on korvaus tuen kieltämisestä

erityisissä ja harvinaisissa tilanteissa, joissa vaikutus kilpailuun on vähäinen.

- (47) Italian viranomaiset viittaavat tässä yhteydessä kolmeen päätökseen, joissa komissio on erityisistä syistä luopunut takaisinperimisestä. Näin ollen Italian viranomaiset pitävät tällaisina erityisyyinä seuraavia seikkoja, joiden nojalla ne pyytävät, ettei tukia perittäisi takaisin:
- yritysten sijainti saarella;
  - yritysten toiminnan paikallisuus;
  - menettelyn kuluessa ei ole saatu huomautuksia kolmansilta osapuolilta; ja
  - ohjelman soveltaminen on lakkautettu 30 päivänä marraskuuta 1997.

IV

ARVIOINTI TUESTA

- (48) Kyseessä olevat toimenpiteet ovat osa tukiohjelmaa, sillä niistä on säädetty kaikkia kyseisellä alueella sijaitsevia yrityksiä koskevalla lailla. Näin ollen ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽¹³⁾ mukaisesti niitä ei voida pitää tapauskohtaisena tukena, kuten komitea esittää.

Ohjelman mukaisten toimenpiteiden tuen luonne

- (49) Komissio katsoo, että kyseessä olevan ohjelman mukaiset toimenpiteet ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea. Etenkin toimenpiteet aiheuttavat INPS:lle sosiaaliturvamaksujen menetyksiä, mikä on verrattavissa julkisten varojen käyttöön. Toiseksi, toimenpiteitä kohdistetaan valikoiden laguunin alueella sijaitseviin yrityksiin, jotka eivät joudu vastaamaan yleensä yrityksen talousarvioon sisältyvistä menoista. Näin ollen kyseiset yritykset ovat edullisemmassa asemassa niihin kilpaileviin yrityksiin verrattuna, jotka joutuvat vastaamaan kaikista kustannuksista. Kolmanneksi, toimenpiteet vääristävät jäsenvaltioiden välistä kilpailua ja kauppaa, sillä sosiaaliturvamaksuja alennetaan kaikkien yritysten osalta, myös sellaisten yritysten osalta, jotka harjoittavat näiden valtioiden väliseen kauppaan kohdistuvaa taloudellista toimintaa. Erityisesti Italian viranomaisten toimittamista tiedoista käy ilmi, että tuensaaajayritykset toimivat muun muassa aloilla, joilla kauppa on vilkasta, kuten valmistusteollisuudessa ja palvelualoilla.

⁽¹⁾ Asia T-106/95, Fédération française des sociétés d'assurances v. komissio, tuomio 27.2.1997 (Kok. 1997, s. II-0229).

⁽¹²⁾ Komission tiedonanto vähämerkityksisestä tuesta, (EYVL C 68, 6.3.1996, s. 9).

⁽¹³⁾ Yhdistetyt asiat C-324/90 ja C-342/90, Saksa ja Pleuger Worthington v. komissio, tuomio 13.4.1994 (Kok. 1994, s. I-1173).

- (50) Vaikka tuensaajayritykset ovat pääasiassa pk-yrityksiä, joiden toiminnan kansallisten markkinoiden ulkopuolella voidaan olettaa olevan vähäisempää, tarkasteltavana olevat toimenpiteet vääristävät kilpailua ja vaikuttavat yhteisön sisäiseen kauppaan, koska nämä yritykset vievät osan tuotannostaan muihin jäsenvaltioihin ja koska muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuudet viedä tuotteitaan ulkomaille supistuvat⁽¹⁴⁾.
- (51) Italian viranomaisten ja asianomaisten osapuolten huomautuksista, joiden mukaan toimenpiteillä korvataan laguunin alueella toimiville yrityksille syntyviä lisäkustannuksia, komissio katsoo seuraavaa:
- (52) Se, että toimenpide on korvaava, ei sulje pois mahdollisuutta, että kyseessä on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukainen tuki. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan yhteismarkkinoille soveltuu "tuki luonnonmullistusten (...) aiheuttaman vahingon korvaamiseksi". Tästä seuraa, että tuen käsite ei riipu siitä, onko toimenpide korvaava. Tuen luonne voidaan kuitenkin ottaa huomioon joissakin tapauksissa arvioitaessa tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.
- (53) Lisäksi on otettava huomioon, että perustamissopimuksessa ei pyritä tarjoamaan yrityksille teoreettista täydellisen samanarvoista kilpailutilannetta, koska nämä yritykset toimivat todellisilla, eivätkä täydellisillä markkinoilla, joilla niiden toimintaympäristö olisi täysin yhtäläinen.
- (54) Venetsialaisille yrityksille aiheutuvia lisäkustannuksia ei ole myöskään laskettu yritysten yhteisön-keskiarvon perusteella, vaan niiden kustannusten perusteella, jotka nämä yritykset olisivat säästäneet, mikäli ne olisivat siirtyneet Manner-Italiaan. Vertailuun ei siis ole haettu tyyppillistä tilannetta, vaan juuri näille yrityksille edullisempaa tilannetta.
- (55) Komission arvio tekstiilialalla myönnettävien vastaavien tukien puolueettomuudesta, johon Italian hallitus viittaa, perustuu tutkimuksiin kyseisen alan keskimääräisistä kustannuksista, eikä se sulje pois mahdollisuutta, että kyseiset toimenpiteet olisivat tukea.
- (56) Komissio korostaa yleisemmin, että 87 artiklassa ei erotella toimenpiteitä niiden syiden tai tavoitteiden perusteella, vaan toimenpiteet määritellään niiden kilpailuvaikeutusten perusteella⁽¹⁵⁾.
- (57) Komissio ei voi hyväksyä Italian viranomaisten esittämää väitettä, jonka mukaan kyseessä olevat toimenpiteet olisivat puolueettomia, koska tuensaajayritykset eivät vie tuotteitaan ulkomaille. Toimenpiteellä on vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten mahdollisuus viedä tuotteitaan kyseessä olevan jäsenvaltion markkinoille pienenee⁽¹⁶⁾.
- (58) Venetsian kunta pyytää komissiota osoittamaan kyseisten toimenpiteiden soveltamisen vaikutukset yhteisön sisäiseen kauppaan. Komissio toteaa, että kyseinen ohjelma hyödyttää yrityksiä, jotka käyvät jäsenvaltioiden välistä kauppaa⁽¹⁷⁾. Koska kyseessä on ohjelma eikä tapauskohtainen tuki, komissio katsoo, että vaikutukset kauppaan on osoitettu riittävästi. Komission ei lisäksi tarvitse osoittaa todellisia vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan, jos kyseessä on ilmoittamaton tukiohjelma. Tällöin suosittaisiin jäsenvaltioita, jotka myöntäessään tukea rikkovat ilmoittamisvelvollisuuttaan, niiden jäsenvaltioiden haitaksi, jotka ilmoittavat tukisuunnitelmiaan⁽¹⁸⁾.
- (59) Komissio pitää täysin perusteettomana väitettä, jonka mukaan koheesiosäännöt ovat hierarkkisesti ensisijaisia, minkä vuoksi valtioneuvoston päätöksiä ei tulisi soveltaa tässä tapauksessa. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ensimmäisen luetelmakohdan viittausta, jonka mukaan koheesio on yksi unionin tavoitteista, on tarkasteltava yhdessä kyseisen artiklan viidennen luetelmakohdan kanssa, jonka mukaan unioni asettaa tavoitteekseen "pitää kaikilta osin voimassa yhteisön säännöstö ja kehittää sitä". Lisäksi EY:n perustamissopimuksen 2 artiklassa mainitaan muun muassa tehtävä edistää taloudellisen toiminnan sopusointuista ja tasapainoista kehitystä, mihin kilpailusääntöjen sekä taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden voidaan katsoa kuuluvan. Tarkasteltaessa EY:n perustamissopimuksen 3 artiklaa saman sopimuksen 2 artiklan päämäärien kannalta, kilpailu kuuluu 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan soveltamisalaan

⁽¹⁵⁾ Asia 173/74, Italia v. komissio, tuomio 2.7.1974 (Kok. 1974, s. 709).

⁽¹⁶⁾ Asia 102/87, Ranska v. komissio, tuomio 13.7.1988 (Kok. 1988, s. 4067).

⁽¹⁷⁾ Asia 248/84, Saksa v. komissio, tuomio 14.10.1987 (Kok. 1987, s. 4013).

⁽¹⁸⁾ Asia T-214/95, Het Vlaamse Gewest v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (kok. 1998, s. II-0717).

⁽¹⁴⁾ Asia 102/87, Ranska v. komissio, tuomio 13.7.1988 (Kok. 1988, s. 4067).

ja taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittaminen j alakohdan soveltamisalaan. Perustamissopimusten määräyksissä ei näin ollen vahvisteta koheesiopolitiikan hierarkkista ensisijaisuutta.

Jos lisäksi tarkastellaan johdettua oikeutta, rakennerahastojen toiminnasta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2052/88⁽¹⁹⁾ 7 artiklassa on esitetty selkeät ohjeet koheesio- ja kilpailusääntöjen yhteensovittamisesta, mikä niin ikään osoittaa väitteen koheesiopolitiikan ensisijaisuudesta perusteettomaksi.

Ohjelman mukaisten tukitoimenpiteiden soveltuvuus yhteismarkkinoille

(60) Tehtyään päätöksen siitä, ovatko kyseiset toimenpiteet luonteeltaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea, komission on tutkittava, voidaanko niiden katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille 87 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla.

(61) Niiden tukien osalta, jotka myönnetään 5 päivänä elokuuta 1994 annetun työministeriön asetuksen 2 artiklan nojalla työpaikkojen luomiseksi alentamalla sosiaaliturvamaksuja komissio katsoo, että työllisyystuen suuntaviivoissa⁽²⁰⁾ suhtaudutaan myönteisesti muun muassa työpaikkojen nettoluomiseen, mikäli nämä tuet myönnetään pk-yrityksille tai aluetukialueilla sijaitseville yrityksille. Kyseisissä suuntaviivoissa korostetaan, että on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että tuki on oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. INPS:n toimittamien tietojen perusteella komissio voi todeta, että kyseinen toimenpide on suunnattu työllisyystuen suuntaviivoissa tarkoitettuun työpaikkojen nettoluomiseen, joka on hyväksytty päätöksellä 95/455/EY. Noin 300 euron suuruinen tuki luotua työpaikkaa kohti on suhteessa tuen tavoitteeseen, koska määrä on vähäinen yhden henkilön työllistämistä aiheutuviin kokonaiskustannuksiin verrattuna. Chioggian kaupunki on tukikelpoinen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan poikkeuksen mukaiseen aluetukeen⁽²¹⁾, mutta Venetsian kaupunki on tarkastelukaudella ollut siihen oikeutettu vain osittain. Niillä Venetsian alueilla, jotka eivät työllisyystuen suuntaviivojen nojalla ole aluetukikelpoisia, tuki ei sovellu yhteismarkkinoille, koska sitä ei ole rajattu pk-yrityksiin. Kuten työllisyystuen suuntaviivojen 21 kohdan ensimmäisessä

luetelmakohdassa on kuitenkin mainittu, tuki soveltuu yhteismarkkinoille, jos se on myönnetty pk-yrityksille. Niille yrityksille myönnetty tuki, jotka eivät kuulu tämän määritelmän soveltamisalaan, soveltuu yhteismarkkinoille, jos kyseiset yritykset toimivat alueella, johon voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa mainittua poikkeusta.

(62) Näiden kahden tapauksen, eli pk-yritysten ja EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueella toimintaansa harjoittavien suuryritysten lisäksi kyseistä poikkeusta voidaan soveltaa sellaisille yrityksille myönnettävään tukeen, jotka ovat palkanneet työntekijäryhmiä, joilla on erityisiä vaikeuksia työmarkkinoille pääsyssä tai sinne palaamisessa.

(63) Työllisyystuen suuntaviivojen 23 kohdan perusteella tämä analyysi koskee myös yrityksiä, jotka toimivat herkällä toimialoilla, koska kyseessä olevaa ohjelmaa ei ole rajoitettu yhteen tai useampaan herkkään toimialaan vaan sitä sovelletaan yhtäläisesti kaikilla toimialoilla.

(64) Elokuun 5 päivänä 1994 annetun asetuksen 1 artiklan nojalla myönnettyt sosiaaliturvamaksujen alennukset ovat, toisin kuin 61 kappaleessa mainitut alennukset, tukitoimenpiteitä, joita myönnetään työllisyyden ylläpitämiseen kaikille laguunin alueella toimivien yritysten työntekijöille.

(65) Työllisyystuen suuntaviivojen 22 kohdassa mainitaan, että työllisyyden turvaamiseen tarkoitettu tuki, joka on verrattavissa toimintatukeen, on sallittua ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

- kun se on EY:n perustamissopimuksen (87 artiklan 2 kohdan b alakohdan) määräysten mukaisesti tarkoitettu luonnonkatastrofin tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttamien vahinkojen korjaamiseen;
- kun se myönnetään yrityksille, jotka sijaitsevat alueilla, joihin voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista poikkeusta;
- kun se on mainittu vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistussuunnitelmassa valtioneudesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen⁽²²⁾ mukaisesti.

Koska kyseisessä tapauksessa ei ole kyse näistä seikoista, 5 päivänä elokuuta 1994 annetun työministeriön asetuksen 1 artiklan mukaista sosiaaliturvamaksujen alentamista ei työllisyystuen suuntaviivojen perusteella voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana.

⁽¹⁹⁾ EYVL L 185, 15.7.1988, s. 9, sellaisena kuin se on muutettuna 1 päivästä tammikuuta 2000 neuvoston asetuksella (EY) N:o 1260/1999, (EYVL L 161, 26.6.1999, s. 1).

⁽²⁰⁾ EYVL C 334, 12.12.1995, s. 4.

⁽²¹⁾ Katso muun muassa aluetukikelpoisten alueiden luetteloa koskeva komission päätös, joka on annettu tiedoksi Italian hallitukselle 30 päivänä kesäkuuta 1997.

⁽²²⁾ EYVL C 368, 23.12.1994, s. 12.

(66) Kaikki huomautuksia toimittaneet asianomaiset osapuolet pyytävät, ettei komissio soveltaisi 65 kohdan sääntöä Venetsian erityistilanteen vuoksi ja että se päättäisi soveltaa Venetsiaan erityispoikkeusta. Italian viranomaisten mukaan poikkeuksen olisi perustuttava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a tai c alakohdassa mainittuun alueelliseen poikkeukseen, kun taas molemmat asianomaiset pyytävät kyseisen poikkeuksen soveltamisen lisäksi 87 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisen kulttuurin koskevan poikkeuksen taikka erityispoikkeuksen soveltamista, jota komissio voisi ehdottaa neuvostolle 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan nojalla.

Alueelliset poikkeukset

(67) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisen alueellisen poikkeuksen soveltamisesta ei ole annettu selvennyksiä. Italian viranomaisten ja asianomaisten osapuolten esittämät väitteet, joilla on pyritty perustelemaan alueellisen poikkeuksen soveltamista kyseisiin tukiin, perustuvat pyrkimykseen estää Venetsian väestökato, kaupungin teollisen toiminnan taantuminen ja Venetsian muuttuminen museokaupungiksi, joka olisi menettänyt elinvoimaisuutensa ja kehittämismahdollisuutensa.

(68) Komissio korostaa, että ainoastaan osa Venetsian kaupungin alueesta sisältyy niiden Italian alueiden luetteloon, joille voidaan myöntää alueellisia poikkeuksia. Se muistuttaa lisäksi, että Italiaa koskeva aluetukikartta perustuu Italian viranomaisten ehdotukseen, jossa Venetsian kaupunkia ei ollut esitetty kokonaisuudessaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueeksi.

(69) Komissio on määrännyt niistä perusteista, joiden mukaan todetaan alueen kelpoisuus alueellisiin poikkeuksiin, sallituista tukimuodoista sekä tuen intensiteetistä mainitussa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan soveltamismenetelmästä alueellisiin tukiin annetussa komission tiedonannossa⁽²³⁾. Ainoastaan kyseistä menetelmää soveltaen myönnettyjä tukia voidaan pitää "alueellisina". EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa soveltaessaan komissio perustaa päätöksensä menetelmään, joka mahdollistaa alueen sosio-ekonomisen tilanteen arvioinnin niin kansallisella kuin yhteisön tasolla. Näin komissio voi yhteisön edun mukaisesti tarkistaa alueellisen haitan olemassaolon. Mikäli tällainen haitta on havaittavissa, komissio voi antaa kyseiselle jäsenvaltiolle luvan harjoittaa kansallista aluepolitiikkaa riippumatta valtion taloudellisesta kehityksestä.

(70) Lisäksi komissio toteaa, että alueellisen tuen tavoitteena on tuottavan sijoituksen tekeminen tai työpaikkojen luominen sijoituksen avulla. Koska nyt toteutettuihin työ-

listämistoimenpiteisiin ei liity minkäänlaista sijoitusta, niitä ei voida pitää alueellisina toimenpiteinä.

(71) Väitteitä, joiden mukaan komissio olisi käyttänyt EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua alueellista poikkeusta soveltamalla sääntöjä, jotka poikkeavat 69 kappaleessa mainitun tiedonannon sisältämistä säännöistä (esimerkiksi Madridin maakunnan pohjoisosaa koskenut tapaus) komissio kommentoi seuraavalla tavalla.

(72) Kaupunkien ongelma-alueilla toimiville yrityksille myönnettyjä tukia ei voida määritellä "alueellisiksi" tuiksi⁽²⁴⁾. Kyseisissä puitteissa esitetyissä säännöissä viitataan 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan ja ne koskevat jäsenvaltioiden niihin kaupunginosaan myöntämien tukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille, "joille on ominaista huomattavasti alhaisemmat yhteiskunnalliset-taloudelliset tunnusluvut kuin kussakin kaupungissa keskimäärin". Näitä sääntöjä ei voida pitää 69 kappaleessa tarkoitettujen tiedonannon sisältämistä säännöistä poikkeavina. Niitä ei kuitenkaan voida soveltaa kyseessä olevan tapaukseen, koska siinä eivät täyty kaupunginosien tukikelpoisuutta ja tuensaajayrityksiä eivätkä toimialaa koskevat ehdot⁽²⁵⁾.

(73) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamista alueellisiin tukiin koskevan menetelmän muuttamisesta⁽²⁶⁾ on päätetty, kun Ruotsi ja Suomi liittyivät yhteisöön. Komissio on tehnyt tämän muutoksen, koska yhteisön säännöissä ei otettu riittävästi huomioon Pohjoismaiden tiettyjen osien erityispiirteitä (pohjoinen sijainti, ankarat ilmasto-olosuhteet, pitkät sisäiset välimatkat), kuten kyseisen asiakirjan 4 kohdassa on mainittu. Komission pyrkimyksenä oli asettaa tukikelpoisuudelle kaksi ehtoa: tukea on voitava soveltaa yleisesti eli tarvittaessa kaikissa maissa ja sillä ei saa häiritä yhteisön järjestystä, erityisesti voimassa olevaa alue-tukijärjestelmää.

(74) Komissio ei aio muuttaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamismenetelmää siten, että se soveltuisi tähän tapaukseen. Venetsian tilanne ei ole muuttunut ja ehdotetut tuet häiritsevät

⁽²⁴⁾ Katso alaviite 9.

⁽²⁵⁾ Kyseisten puitteiden soveltamishdoissa edellytetään muun muassa, että kaupunkien ongelma-alueilla on 10 000–30 000 asukasta ja että ne kuuluvat kaupunkeihin, joissa on vähintään 100 000 asukasta. Vaikka Venetsian kunnassa oli vuonna 1997 293 727 asukasta, kaupungin historiallisessa keskustassa oli 68 600 ja saarilla 45 382 asukasta. Tämän väestömäärän perusteella kyseisellä alueella ei voida soveltaa kyseessä olevia puitteita. Tuensaajayritysten osalta puitteissa mainitaan ainoastaan yhteisön määritelmän mukaiset pienet yritykset. Lisäksi puitteiden liitteessä esitetään luetelo tukikelpoisista toimialoista.

⁽²⁶⁾ Katso alaviite 10.

⁽²³⁾ Katso alaviite 4.

voimassa olevaa tukijärjestelmää, koska kyseessä ovat toimintatuet, joita myönnetään tietyllä alueella, jolla ei ole välitöntä taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuvuluvuuteen liittyvää ongelmaa. Kyseisen alueen yhteiskunnallis-taloudellisen tilanteen tunnusluvut olivat tarkasteluvuosina seuraavat: BKT henkeä kohti 122,3 ja työtömyysaste 70,8 yhteisön keskiarvoon verrattuna. Näiden tietojen perusteella ei voida päätellä, että alueella vallitsisi poikkeuksellisen alhainen elintaso tai vakava vajaatyöllisyys.

- (75) Komissio oli jo päätöksessä 95/455/EY ottanut kantaa 5 päivänä elokuuta 1994 annetun ministeriön asetuksen 1 artiklan mukaiseen sosiaaliturvamaksujen alentamiseen. Kyseisessä päätöksessä komissio on määritellyt ne toimintatuiksi ja katsonut ne yhteismarkkinoille soveltuviksi, koska se piti niitä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueella myönnettyinä alenevämääräisinä ja tilapäisinä toimintatukina. Venetsian laguunissa ei kuitenkaan voida soveltaa kyseistä poikkeusta.
- (76) Komissio on selittänyt päätöksessä 95/455/EY, että arviointi, jonka mukaan kyseiset tuet on jo julistettu yhteismarkkinoille soveltuviksi kahdella EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueella Etelä-Italiassa⁽²⁷⁾, liittyy kyseisellä alueella sijaitsevien yritysten hyväksi toteutettuihin tilapäisiin oheistoimenpiteisiin, joilla pyritään kompensoimaan sitä, että kyseisillä alueilla lakataan soveltamasta 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista poikkeusta. Näitä oheistoimenpiteitä ovat muun muassa tietyt toimintatuet. Tätä lähestymistapaa ei selvästikään voida soveltaa Venetsiaan ja Chioggiaan, joille ei koskaan ole myönnetty kyseistä poikkeusta ja joihin tällä hetkellä voidaan soveltaa osittain 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista poikkeusta.
- (77) Poikkeusten soveltamisesta poikkeuksellisesti Madridin maakunnan pohjoisosassa on huomattava, että komissio on päätöksessä 93/353/ETY⁽²⁸⁾ todennut, ettei kyseinen alue ole aluetukikelpoinen. Näin ollen Espanjan kansallista aluetukiohjelmaa on kyseisellä alueella voitu soveltaa ainoastaan pk-yrityksiin, täsmällisemmin ilmaistuna rakennerrahastojen mukaisilla tukikelpoisilla alueilla sijaitseviin pk-yrityksiin, ja vain 31 päivään joulukuuta 1993 asti. Myös investointitukien intensiteettiä on osin alennettu ja rajoitettu 10 prosenttiin keskisuurten yritysten, 20 prosenttiin pienten yritysten ja 40 prosenttiin

mikroyritysten osalta. Tässä tapauksessa komissio on käyttänyt pienten ja keskisuurten yritysten valtion tukia koskevien yhteisön suuntaviivojen⁽²⁹⁾ 4.1 kohdassa esitettyä yleistä soveltamissääntöä.

- (78) Siitä, että kyseisillä tuilla on tarkoitus edistää alueellista kehitystä, komissio toteaa, ettei tuki ole ominaisuuksiensa perusteella suhteessa niihin rakenteellisiin vaikeuksiin, jotka sillä on tarkoitus poistaa. Komissio katsoo, ettei työntekijäkohtaisten sosiaaliturvamaksujen alentamisen ja kuljetuskustannusten, rakennusten hankinta-, vuokraus- ja ylläpitokustannusten sekä oikeudellisista, arkkitehtonisista ja maisemallisista sitoumuksista sekä muista rajoituksista aiheutuvien hallinnollisten kustannusten välillä ole yhteyttä⁽³⁰⁾.

Kulttuuriin perustuva poikkeus

- (79) Laguunin alueella sosiaaliturvamaksuja alentamalla myönnettyjen tukien kulttuurillisista tavoitteista komissio toteaa, ettei Italian hallitus ole koskaan pyytänyt soveltamaan 87 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaista poikkeusta, vaan se on jatkuvasti korostanut, että kyseiset toimenpiteet ovat luonteeltaan aluetukea ja pyytänyt soveltamaan nimenomaan aluetukea koskevaa poikkeusta.
- (80) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa on kaksi näkökohtaa, koska poikkeusta voidaan soveltaa tukiin, joiden tarkoituksena on kulttuurin tai kulttuuriperinnön edistäminen.
- (81) Kulttuuriperinnön suojelemisen osalta Italian hallitus ja komitea ovat osoittaneet luettelon avulla, mitä lisäkustannuksia venetsialaisille yrityksille aiheutuu arkkitehtonisten ja maisemallisten sääntöjen noudattamisesta. Kuitenkaan kaikki yritykset eivät joudu vastaamaan mainituista kustannuksista. Sosiaaliturvamaksuja alennetaan kaikkien yritysten kohdalla, vaikka vain osa niistä joutuu vastaamaan kulttuuriperinnön suojelemiseen liittyvistä kustannuksista. Komissio huomauttaa lisäksi, että vaikka poikkeuksen soveltaminen rajattaisiin niihin yrityksiin, jotka omistavat arkkitehtonisesti arvokkaita rakennuksia ja joille näin ollen aiheutuu kyseisiä lisäkustannuksia, eivät tuesta aiheutuvat hyödyt ja yrityksille aiheutuvat kustannukset ole oikeassa suhteessa. Tuki voi olla kulttuuriperinnön suojelun kannalta joko riittämätöntä, jos työllistettyjä henkilöitä on vain vähän verrattuna suojeltavaan taiteelliseen kulttuuriperintöön, tai liiallista, jos tukea myönnetään useita työntekijöitä työllistävälle yritykselle, vaikka tämän kulttuuriperinnön säilyttämiseen liittyvät kustannukset ovat vähäiset. Näin ollen poikke-

⁽²⁷⁾ Vaikka nämä kaksi aluetta (Abruzzo ja Molise) on hyväksytty rakennerrahastojen tavoitteen nro 1 mukaisiksi kohdealueiksi, niihin ei enää voitu soveltaa 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista poikkeusta, sillä niiden asukasta kohti laskettu BKT oli yhteisön keskiarvon mukainen (Abruzzossa 89,85 % ja Molisessa 78,97 %) ja ylitti selvästi 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen soveltamisrajan, joka oli 75 prosenttia.

⁽²⁸⁾ EYVL L 145, 17.6.1993, s. 25.

⁽²⁹⁾ EYVL C 213, 19.8.1992, s. 2.

⁽³⁰⁾ Nämä maksut eivät sinänsä liity laguunin yritysten sijaintiin saarella, eivätkä ne näin ollen ole saarten rakenteellisia haittoja, jotka otetaan huomioon Amsterdamin sopimuksella annetun julistuksen nro 30 uuden muotoilun perusteella mahdollisesti laadittavissa suuntaviivoissa.

usta ei voida myöntää, sillä kyseessä olevan tuen soveltamista koskevilla yksityiskohtaisilla säännöillä ei voida taata, että tuki on suhteutettu sovellettavan poikkeuksen tavoitteisiin.

- (82) Kulttuurin tukemisen osalta komissio katsoo, että termiä olisi käytettävä sen yleisessä merkityksessä, eikä sitä voida tulkita laajasti. Komitean esittämä väite, jonka mukaan edistämällä Venetsian elinvoiman kannalta merkittävää taloudellista toimintaa pyritään pelastamaan kaupunki, jonka UNESCO on julistanut maailman kulttuuriperintöön kuuluvaksi, on liian yleinen ja epätarkka kyseisen poikkeuksen kulttuurillisiin tavoitteisiin nähden.

EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukainen poikkeus

- (83) Päätelmissään komitea pyytää, että tuet arvioitaisiin yhteismarkkinoille soveltuviksi 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaisen poikkeuksen perusteella, joka koskee "... muuta tukea, josta neuvosto päättää määräämistöillä komission ehdotuksesta".
- (84) Komissio toteaa, että se on laatinut 87 artiklan 3 kohdan mukaisten poikkeusten sisältämien tukimuotojen perusteella työllisyystuen suuntaviivat, jotka kattavat myös tämän tukimuodon. Vaikka neuvosto määritteli uuden tukimuodon, eivät kyseiseen tukiluokkaan kuuluvat tuet välttämättä soveltuisi yhteismarkkinoille; komission olisi vielä tehtävä päätös, jossa se arvioi tapauskohtaisesti tuen soveltuvuutta, ja mahdollisesti laadittava uudet suuntaviivat. Näin ollen sääntöjenvastaisesti myönnettyä tukea arvioidessaan komission on otettava huomioon asiaa koskevat säännöt ja sovellettava niitä.

Kunnalliset yritykset

- (85) Venetsian kunta korostaa huomautuksissaan, jotka se on esittänyt asianomaisena osapuolena, että sosiaaliturvamaksujen alentamisesta hyötyvät kunnalliset yritykset ovat saaneet viranomaisilta tehtäväksi tarjota yleishyödyllisiä julkisia palveluja, ja että saatu tuki on välttämätöntä "niille annetun erityistehtävän" suorittamiseksi.
- (86) Näin ollen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklaa ei kunnan mukaan voida soveltaa 86 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen nojalla. Kunta huomauttaa lisäksi, että eräät näistä yrityksistä toimivat aloilla, joilla kilpailua ei ole vapautettu ja joilla niillä on monopoli. Näin ollen sosiaaliturvamaksujen alentaminen ei vääristä kilpailua. Italian viranomaiset ovat toistaneet samat huo-

mautukset vastauksessaan 23 päivänä kesäkuuta 1999 tehtyyn komission päätökseen.

- (87) Italian viranomaiset toteavat, että kyseiset yritykset toimivat monopoli-asemassa ja että niihin voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan mukaista poikkeusta. Viranomaiset ovat luetteloineet kuusi kunnallista yritystä, joiden tehtävänä on tarjota yleishyödyllisiä palveluja. Nämä yritykset ovat seuraavat: julkista liikennettä kaupunkialueella ja sen ulkopuolella harjoittava ACTV, Venetsian sataman hinauspalvelu Panfido SpA, integroitua vesihuoltoa tarjoava yritys ASPIV; koulujen siivousta, yleisten puistojen huoltoa ja muita sosiaalisia toimintoja harjoittava AMAV, Venetsian kasinon hallinnoima peliyhtiö sekä Venetsian ja laguunin pelastamiseen keskittynyt yhtiö Consorzio Venezia Nuova.
- (88) Italian viranomaiset ovat toimittaneet eräiden näiden yritysten tilitietoja, joilla on pyritty osoittamaan, että kyseisten sosiaalikulujen alennusten tarkoitus on ainoastaan korvata ne lisäkustannukset, joita yrityksille syntyy julkisen palvelun tehtävän suorittamisesta.
- (89) Komissio on tutkinut erikseen kaikki nämä yritykset.
- (90) Julkista liikennettä kaupunkilinjoilla harjoittava CTV tarjosi tarkastelukaudella palveluita (johon kuului laguunin liikennetoiminta, joka Venetsian erityisilanteen huomioon ottaen voidaan rinnastaa säännölliseen kaupunkiliikenteeseen) laissa säädetyn monopolin turvin alalla, jolla kilpailua ei ollut vapautettu. Se, ettei alaa ole vapautettu, ei aina ole riittävä peruste olettaa, ettei toimenpiteellä ole vaikutusta kauppaan. Tässä tapauksessa vaikutusta kauppaan ei kuitenkaan ole, koska kyseessä on paikallisesti tarjottava palvelu alalla, jolla ei kyseisen yrityksen yksinoikeuden vuoksi ole kilpailun mahdollisuutta, ja koska toiminnan antaminen ACTV:n tehtäväksi merkitsee sitä, että yritys voi harjoittaa vain mainittua toimintaa. Edellä esitetyn nojalla komissio toteaa, että tässä tapauksessa sosiaaliturvamaksujen alentaminen ACTV:n osalta ei ole tukea, koska EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisen edellytykset eivät täyty, sillä tapauksella ei ole vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan. Tällaisessa tapauksessa ei ole tarpeen tutkia 86 artiklan 2 kohdassa mainitun poikkeuksen soveltuvuutta.
- (91) Venetsian sataman hinauspalvelua harjoittavan Panfido SpA:n toiminta on paikallista eikä alaa ole vapautettu. Tässäkään tapauksessa ei ole vaikutusta kauppaan, koska kyseessä olevalle yritykselle on annettu yksinoikeus ja

koska toiminnan antaminen Panfidon tehtäväksi merkitsee sitä, että yritys voi harjoittaa vain mainittua toimintaa. Komissio toteaa, että tässä tapauksessa sosiaaliturvamaksujen alentaminen Panfidon osalta ei ole tukea, koska EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisen edellytykset eivät täyty, sillä tapauksella ei ole vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan.

- (92) Integroitua vesihuoltoa tarjoava yritys ASPIV sen sijaan täyttää edellytykset, joiden nojalla voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohtaa. Tässä tapauksessa kyseessä on yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvä palvelu, joka on annettu viranomaisten virallisella asiakirjalla voittoa tavoittelemattoman julkisen yrityksen harjoitettavaksi. Italian viranomaiset ovat osoittaneet, että sosiaaliturvamaksujen alentamisen tarkoitus on ainoastaan korvata ne lisäkustannukset, joita yritykselle syntyy sille tehtäväksi annetun julkisen palvelun suorittamisesta. Näin ollen ASPIV-yritykselle myönnetty tuet soveltuvat yhteismarkkinoille.
- (93) Yleisiä julkisia palveluja, kuten koulujen siivousta, yleisten puistojen huoltoa ja muita sosiaalisia palveluja tarjoavan AMAV-yrityksen toiminta on luonteeltaan paikallista, minkä vuoksi toiminnalla ei ole vaikutuksia yhteisön sisäiseen kauppaan. Näin ollen sosiaaliturvamaksujen alentaminen ei ole tukea, koska EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisen edellytykset eivät täyty.
- (94) Venetsian kasinon harjoittaman toiminnan osalta komissio katsoo, että kyseessä on kaupallinen toiminta alalla, jolla on vapaata kilpailua ja joka näin ollen kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan soveltamisalaan. EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisen osalta komissio huomauttaa, ettei kasinon toimintaa voida pitää yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvänä palveluna, koska viranomaiset eivät ole antaneet kyseiselle toiminnalle yleisen edun mukaisen julkisen palvelun asemaa.
- (95) Edellä 61–65 kappaleessa esitettyä yleistä analyysiä voidaan siis soveltaa kyseiseen yritykseen.
- (96) Lopuksi komissio huomauttaa, että Venetsian ja laguunin pelastamiseen keskittynyt yhtiö Consorzio Venezia Nuova on perustettu nimenomaan Venetsian kaupungin historiallisen, taiteellisen ja arkeologisen perinnön säilyttämistä varten. Yhtiön laissa säädetty monopolitehtävä on valtion tukemien kyseisiin aloihin liittyvien toimenpiteiden toteuttaminen. Komissio katsoo, että Consorzioille myönnettyjä tukia voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan

d alakohdan mukaisen poikkeuksen nojalla. Tässä tapauksessa Consorzion institutionaalinen tehtävä on Venetsian kulttuuriperinnön suojele ja säilyttäminen, ja sosiaaliturvamaksujen alentamisena laguunissa myönnettyillä tuilla on kulttuurinen tehtävä.

Muiden poikkeusten soveltaminen

- (97) Tarkasteltavana oleviin tukiin ei voida soveltaa muita EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainittuja poikkeuksia. Tuet eivät liity Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen. Näin ollen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaista poikkeusta ei voida soveltaa.
- (98) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisten poikkeusten osalta voidaan todeta, että tarkasteltavat tuet eivät täytä a alakohdan edellytyksiä, koska kyseessä ei ole yksittäisille kuluttajille myönnettävä sosiaalinen tuki, eivätkä selvästikään c alakohdan edellytyksiä.
- (99) Myöskään 87 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaista poikkeusta ei voida soveltaa, koska tulvaa ei voida pitää luonnonmullistuksena tai muuna poikkeuksellisenä tapahtumana.

Yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperiminen

- (100) EY:n tuomistuin on tunnustanut⁽³¹⁾ komission valtuudet periä yhteismarkkinoille soveltumaton ja sääntöjenvastainen tuki takaisin tuensaajalta.
- (101) Asetuksen (EY) N:o 659/1999 nojalla yhteismarkkinoille soveltumattoman ja sääntöjenvastaisen tuen takaisinperiminen on komission velvollisuus.
- (102) Mikäli komissio tekee päätöksen, jonka mukaan tuki on myönnetty sääntöjenvastaisesti eikä sovellu tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽³²⁾ mukaan yhteismarkkinoille, takaisinperiminen on looginen seuraus taloudellisen tasapainon palauttamiseksi.
- (103) Italian viranomaisten huomautukset, joiden nojalla ne pyytävät, ettei tukia perittäisi takaisin mikäli ne todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomiksi, eivät riitä perusteeksi sille, että asetuksella (EY) N:o 659/1999 säädettyjä kyseisen tuen sääntöjenvastaisuuteen ja markkinoille soveltumattomuuteen liittyviä velvoitteita ei noudatettaisi. Tämä johtuu seuraavista syistä:

⁽³¹⁾ Asia 70/72, komissio v. Saksa, tuomio 12.7.1973 (Kok. 1973, s. 813).

⁽³²⁾ Asia C-142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990 (Kok. 1990, s. I-959).

- a) saarella sijaintia ei sinänsä voida pitää alueen heikkoutena;
- b) venetsialaisten yritysten harjoittaman toiminnan paikallisuutta ei ole osoitettu;
- c) se, että mikään kolmas osapuoli ei ole toimittanut huomautuksiaan, ei ole riittävä osoitus siitä, että aiemmin vallinnutta taloudellista tasapainoa ei tarvitsisi palauttaa;
- d) ohjelman soveltamisen lakkauttamisella 30 päivästä marraskuuta 1997 varmistetaan, että kilpailusääntöjä ryhdytään taas noudattamaan, mutta se ei sulje pois mahdollisuutta, että ennen kyseistä päivää eräät yritykset ovat saaneet etua, joka on poistettava.

V

PÄÄTELMÄT

- (104) Komissio katsoo, että Italia on rikkonut EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa myöntäessään 5 päivänä elokuuta 1994 annettuun työministeriön asetukseen perustuvan lain nro 30/1997 27 artiklan sekä lain nro 206/1996 5 a artiklan mukaisia sosiaaliturvamaksujen alennuksia.
- (105) Tämän päätöksen IV jaksossa esitetyn analyysin perusteella komissio katsoo, että tuki, joka muodostuu sosiaaliturvamaksuista vapauttamisesta pk-yritysten työpaikkojen nettoluomista varten, soveltuu yhteismarkkinoille. Niille yrityksille myönnetty tuki, jotka eivät kuulu pk-yrityksen määritelmään, soveltuu yhteismarkkinoille, jos kyseiset yritykset toimivat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa mainitun poikkeuksen soveltamisalueella. Tuki soveltuu niin ikään yhteismarkkinoille, jos se hyödyttää yrityksiä, jotka työllistävät sellaisia työntekijäryhmiä, joilla on erityisiä vaikeuksia työmarkkinoille pääsyssä tai sinne palaamisessa.
- (106) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueen ulkopuolella sijaitseville suuryrityksille myönnettyt tuet, joista säädetään 5 päivänä elokuuta 1994 annetun työministeriön asetuksen 2 artiklassa, sekä saman asetuksen 1 artiklassa tarkoitetut tuet eivät sovellu yhteismarkkinoille.
- (107) Edellä 90, 91 ja 93 kappaleessa esitetyistä syistä kunnallisiin yrityksiin ACTV, Panfido SpA ja AMAV kohdistuvat toimenpiteet eivät ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaista tukea.
- (108) Edellä 92 kappaleessa esitetyistä syistä Consorzio Venezia Nuovalle myönnettyt tuet soveltuvat yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisen poikkeuksen nojalla.
- (109) Edellä 95 kappaleessa esitetyistä syistä Consorzio Venezia Nuovalle myönnettyt tuet soveltuvat yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisen poikkeuksen nojalla.
- (110) Vähämerkityksistä tukea koskevan de minimis -säännön mukaiset toimenpiteet eivät kuulu perustamissopimuksen 87 artiklan soveltamisalaan. Kyseisen säännön mukaan edellä mainittujen sääntöjen nojalla yrityksiin kohdistettavien toimenpiteiden yhteismäärä ei saa ylittää 100 000 euron rajaa kolmen vuoden aikana. Kuten vähämerkityksisestä tuesta annetussa komission tiedonannossa⁽³³⁾ on täsmennetty, kyseistä sääntöä ei kuitenkaan sovelleta EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin aloihin, laivanrakennusalaan, kuljetusalaan eikä maataloustoiminnan tai kalastuksen menoihin liittyvään tukeen.
- (111) Kun sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen todetaan olevan yhteismarkkinoille soveltumatonta, komissio edellyttää, että asianomainen jäsenvaltio perii sen takaisin tuensaajalta⁽³⁴⁾ talouden tasapainon palauttamiseksi. Näin on toimittava myös tässä päätöksessä yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettujen tukien osalta, joiden jo maksettu osuus on perittävä takaisin tuensaajilta.
- (112) Tuki on maksettava takaisin kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Rajoittamatta tämän päätöksen 3 ja 4 artiklan soveltamista tuet, joita Italia on myöntänyt Venetsian ja Chioggian alueilla sijaitseville yrityksille sosiaaliturvamaksujen alennuksina 5 päivänä elokuuta 1994 annetun ministeriön asetuksen 12 artiklaan perustuvien lakien nro 30/1997 ja nro 206/1995 nojalla, soveltuvat yhteismarkkinoille, kun ne on myönnetty seuraaville yrityksille:

- a) pienten ja keski suurten yritysten valtion tukia koskevien yhteisön suuntaviivojen mukaiset pk-yritykset;

⁽³³⁾ Katso alaviite 12.

⁽³⁴⁾ Katso komission tiedonanto, EYVL C 318, 24.11.1983, s. 3.

- b) kyseisen määritelmän ulkopuolelle jäävät yritykset, jotka sijaitsevat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueella; ja
- c) yritykset, jotka työllistävät sellaisia työllisyystuen suuntaviivoissa tarkoitettuja työntekijäryhmiä, joilla on erityisiä vaikeuksia työmarkkinoille pääsyssä tai sinne palaamisessa.

Tuet eivät sovellu yhteismarkkinoille, jos ne on myönnetty muille kuin pk-yrityksille, jotka sijaitsevat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisalueen ulkopuolella.

2 artikla

Rajoittamatta tämän päätöksen 3 ja 4 artiklan soveltamista tuet, joita Italia on myöntänyt Venetsian ja Chioggian alueilla sijaitseville yrityksille 5 päivänä elokuuta 1994 annetun ministeriön asetuksen 1 artiklan mukaisina sosiaaliturvamaksujen alennuksina, eivät sovellu yhteismarkkinoille.

3 artikla

Tuet, joita Italia on myöntänyt ASPIV-yritykselle, soveltuvat yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen nojalla, ja tuet, joita se on myöntänyt Consorzio Venezia Nuova -yhtiölle, soveltuvat yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdan nojalla.

4 artikla

Toimenpiteet, joita Italia on kohdistanut yrityksille ACTV, Panfido SpA ja AMAV, eivät ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua tukea.

5 artikla

Italian on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklan 2 kohdassa ja 2 artiklassa tarkoitettujen yhteismarkkinoille soveltumattoman ja tuensaajille sääntöjenvastaisesti maksetun tuen perimiseksi takaisin.

Tuki on maksettava takaisin kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

6 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä marraskuuta 1999.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen